

A MEGOSZ Emlékülés szakmai konferenciája

A magyar erdőgazdálkodás az EU tükrében címmel meghirdetett tanácskozást dr. Solymos Rezső akadémikus vezette be. Az első előadó Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Főosztálynak vezetője volt.

A főosztályvezető először néhány általános adattal érzékeltette a téma szereplő voltát. Majd az erdészeti igazgatásra, illetve az erdőgazdálkodók gondjaira tért ki.

Mit jelent az erdészeti igazgatás szempontjából az EU-csatlakozás, tette föl a kérdést. Emlékeztetett arra, hogy a kárpótlási folyamat alapvetően megváltoztatta az erdőgazdálkodás tulajdonviszonyait, amelyben magánerdőtulajdon gyakorlatilag nem volt. Az azóta eltelt időszakban végrehajtott nagyarányú erdőtelepítések még tovább módosították a tulajdoni arányokat. Az állami erdők aránya 59 százalékra csökkent, és 41 százalék lett a magántulajdon. A megszűnt tévesz-erdők helyett kialakult egy körülbelül 2 hektármnyi átlagos nagyságú erdőtulajdonosi kör. Ekkora erdőterület nem alkalmas a tartamos erdőgazdálkodásra.

A kezdeti időszakban a legnagyobb gondot az erdész szakemberek szemléleti álláspontja jelentette. Bizonyos értetlenséggel fogadták a magánerdőgazdálkodás megjelenésével kialakult helyzetet. A 41 százalékos magánerdő részarány óriási felelősséget jelent a szakma, elsősorban az igazgatás számára. Az egyre növekvő magánerdő-terület, a növekvő arány akkora érték és olyan léptékű feladat, amit az államnak messzemenően támogatnia kell, hogy beinduljon a szakszerű gazdálkodás ezen a területen is. Az új helyzetben többnyire hiányoztak a személyi és tárgyi feltételek, az eszközöket nem az erdők privatizálásával együtt, hanem kü-

Barátossy Gábor

lön magánosították. A részarány-tulajdonból, az osztatlan közös tulajdonból következően a tulajdonosi érdekeltség hiánya sok esetben akadályozza a szakszerű gazdálkodás megindulását. Ezért fordulhatott elő, hogy például egy huszonvalahány hektáros erdőnek kétszáznegyvenegy tulajdonosa van, akik közül többen külföldön élnek. A tulajdonosok pedig nem akarnak gazdálkodó társulást alakítani. Az ilyen és hasonló esetek sok gondot jelentettek a nyilvántartásnál és az üzemtervek készítésénél.

A másik fontos terület a finanszírozási rendszer. Az uniós csatlakozás előtt a nemzeti támogatási rendszer működött, két fő pilléren nyugodva. Az egyik az erdőfenntartási alap, az erdők felújítására vonatkozóan, a másik pedig az erdőtelepítési támogatás. A csatlakozás után megváltozott a helyzet. A jogharmonizációs folyamat során olyan nehézségek merültek fel, hogy az unióban nincsenek külön ágazati jogszabályok, hanem például az erdészeti jogszabályok – nem túlzás – mintegy öt-

száz különböző helyen találhatók meg. Ráadásul nincs közös erdészeti politika, csupán nemzeti erdőstratégiák vannak, hiszen az ökológiai viszonyok eltérő volta nem indokolja az egységes politikát. Tehát ez a nemzeti hatáskörbe van utalva. A csatlakozás után megjelent az uniós társfinanszírozás, amelynek a legújabb rendeletei a 127. sz. Magyar Közlönyben találhatók meg.

Az erdőfenntartási járulékot sokan bírálják, szeretnék megszüntetni. Meg lehet szüntetni, de nincs más helyette. Ha megszüntetnék, akkor az erdőfelújításra nem lenne támogatás.

Az egyik érv az, hogy nem EU-konform ez a támogatási rendszer. Amikor a csatlakozáskor a nemzeti támogatási rendszert el kellett fogadtatni Brüsszelben, arra számítottak, hogy „foggal-körömmel” kell majd védeni ezt az álláspontot. Ám kiderült, hogy minden fenntartás és gond nélkül elfogadták. Azt a véleményt fogalmazták meg, hogy ha ez a rendszer negyven évig működött Magyarországon, akkor ez nem lehet rossz.

Az erdészeti területén csak egy lehetőség nyílt a társfinanszírozás számára, a mezőgazdasági területek erdősítése. Aki ennek keretében támogatáshoz jut, az húsz évig jövedelempótló támogatást kap. Ebben az esetben nem pályázatot, hanem kérelmet kell beadni. A gazdálkodónak nyilatkoznia kell, hogy a jövedelmének 25 százaléka mezőgazdasági termelésből származik, és korábban mezőgazdasági céllal művelte azt a területet. Sajnos nem sikerült elérni, hogy az erdőgazdálkodásból származó jövedelem beszámítson. Annak ellenére, hogy például Németországban az erdészeti tevékenységet beszámítják.

A főosztályvezető felhívta az érdekeltek figyelmét, hogy a nyilatkozato-

kat felelősséggel tegyék meg. Aki ugyanis az uniós ellenőrzéskor nem tudja igazolni, hogy a jövedelme 25 százaléka mezőgazdasági tevékenységből származott, annak büntetőkamatokkal vissza kell fizetnie a támogatást. A program még el sem indult, de októberben már várható az ellenőrzés.

Ismert, hogy megalakult a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, és kezdeti nehézségek ellenére, a mezőgazdasági területek erdősítésével kapcsolatos rendelet végrehajtási utasítása elsőként jelent meg, köszönhetően az Állami Erdészeti Szolgálatnak. A kifizetéseket az MVH fogja folyósítani, de a pályázatok befogadását és elbírálását az ÁESZ végzi.

A közeljövőben kiadnak egy tájékoztatót a Nemzeti Vidékfejlesztési Tervről, amely részletesen tartalmazza, hogy miként kell az erdőtelepítéseket végezni.

Barátossy Gábor kiemelte, hogy az uniós költségvetési ciklus 2007-től várhatóan megváltozik. Az új rendszer már csak tízéves jövedelempótló támogatást tartalmaz. Ezért érdemes 2005 és 2006-ban megvalósítani az erdőtelepítést.

A gazdálkodóknak át kell állítaniuk a gondolkodásmódjukat, és nekik is meg kell tanulniuk az új rendszert. Az uniós rendszer nagyon egyértelmű és kemény feltételeket szab. A szakembereknek és a gazdálkodóknak állandó továbbképzésben és szakmai konzultációkon kell részt venniük. A továbbképzési támogatás a jövőben is elérhető lesz.

Változatlanul szorgalmazza az erdőtulajdonosi társulások létrehozását és a meglévők erősítését a fenntartható erdőgazdálkodáshoz szükséges terület-nagyság miatt. Támogatják az erdészeti szakemberek alkalmazását. A telephely létesítésének támogatása nem EU-konform, így arra nem lesz lehetőség.

Szorgalmazza a gondozatlan erdőterületek gazdálkodásba vonását, és az igazgatás részéről megelégednének a magánerdők 80 százalékanak művelésbe vonásával is.

A Nemzeti Erdőprogram elkészült, a minisztérium belső értekezletén elfogadták, túljutott a tárcaközi egyeztetésen, és rövidesen a kormány elé kerül. Várhatóan kormányhatározat formájában hozzák nyilvánosságra és lép érvénybe. A Nemzeti Erdőprogram az erdők sokféleségén és a többcélú hasznosításán alapul, az ökológiai, ökonómiai tényezők függvényében.

A közelmúltban a WWF és más szervezetek részéről felmerült a javaslat, hogy az erdészet jobb helyen lenne a

természetvédelemmel együtt a KvVM-ben. A kormányzat ezt a kérdést egyelőre másként látja. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az Európai Unióban az erdészet a vidékfejlesztés és nem a természetvédelem része.

A Natura 2000 területek kijelölése is sok kérdést vetett fel az utóbbi időben. Minden ellenkező híreszteléssel szemben a rendelet-tervezetet nem fogadták el. Tekintettel arra, hogy ezen területeknek a tulajdonosai uniós kártérítésre lesznek jogosultak, Brüsszel is ragaszkodik hozzá, hogy a területeket a gazdálkodókkal tetelesen egyeztetve jelöljék ki. Az információk szerint az EU-ban sem működik még a Natura 2000 rendszer.

Wisnovszky Károly, az Állami Erdészeti Szolgálat megbízott főigazgatója előadásában az uniós csatlakozást követő hatósági tapasztalatokról számolt be.

Wisnovszky Károly

Előrebocsátotta, hogy az ÁESZ honlapjáról letölthető az összes szükséges nyomtatvány a támogatás igényléséhez.

Kevés tapasztalatuk van, hiszen még egyetlen támogatási kérelmet sem zártak le. Ugyanakkor bizonyos tendenciák, tipikus jelenségek már kirajzolódtak az eddigi kérelmek elbírálása során.

Az erdészeti igazgatásnak is megváltozott világban kell működnie. A korábbi helyzetben a nemzeti igazgatás a csúcsa volt a folyamatnak, míg most már csak bedolgozói, végrehajtói a brüsszelei döntéshozó központnak, mondhatni pályázóként. A nemzetállamok pályázókká váltak, s ez a munka az igazgatás szakembereire hárul. Ugyanakkor azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy módunkban áll közreműködni a keretjogszabályok megalkotásában. Erre egy konkrét példa lehet a 2006 utáni időszakra vonatkozó támogatási rendszer. Az EU jogszabály-alkotási folyamata nagyon lassú, mindent nagyon

korán és alaposan előkészítve kezdenek tárgyalni. Ha elég aktív egy-egy nemzetállam szakigazgatása, akkor van lehetőség a beleszólásra. De nemcsak a szakigazgatásnak, hanem az érdekvédelem szervezeteinek is. Ezzel a felismeréssel élnünk kell.

Ennek egyik lehetséges alkalma éppen az előzőekben hallott tervezet, amely szerint a mezőgazdasági területek erdősítése után adott támogatás idejét húszról tíz évre szándékoznak csökkenteni. Élnünk kell az uniós keretein belül adott érdekérvényesítési lehetőségekkel.

Éppen ezek miatt nagyon felértékelődik az információ-igény és az adatszolgáltatás, valamint az adatok felhasználása a tervezésben. Az adatok birtokában lehetőségünk van az egzakt tervezésre, és ez megalapozza a szakmai biztonságot.

A hatósági adatok nem csupán a tervezésben, hanem az értékelésben is fontosak. Az igazgatásnak nemcsak az adatok kezeléséhez és az adatok értelmezéséhez kell értenie, hanem meg kell tanulnia azok társadalmi elfogadtatását is. Ez alapvetően szükséges ahhoz, hogy az elkövetkező időszak tervezésénél kellően tudjunk érvélni.

Cserép János, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke megemlítette, hogy annak idején az OEE az egész erdészszakma érdekeinek képviselőjére alakult. Hangsúlyozta, hogy a szakma propagandáját erősíteni kell, és ezen belül nem szabad szégyellnünk az erdő gazdasági szerepét. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy át kell tekinteni a jelenleg érvényben lévő erdőtvényt, hogy az mennyiben felel meg az EU követelményeinek. A véleménye szerint a nemzeti finanszírozásnak másként kellene működnie. Hozzászólását azzal zárta, hogy annak idején az erdők megvoltak a természetvédők nélkül is, hiszen ezt a feladatot is az erdészek látták el. Az OEE elnöke is felhívta a figyelmet a Natura 2000 körül kialakult helyzet elmentmondásaira.

Möcsényi Miklós, a FAGOSz főtákará elmondta, hogy szervezete több mint évtizedes nemzetközi tapasztalatokkal rendelkezik, hiszen 1992-ben lépett be az Európai Faipari Szövetségbe. Talán ennek is az eredménye, hogy jövőre hazánkban rendezik a Parkettagyártók Nemzetközi Szövetségének a konferenciáját.

Az EU jogszabály-alkotásának előnyeként említette, hogy 3-5 évvel előbb megjelennek és átláthatóak a tervezetek. Felvetette a szabványosítás kérdé-

sét, példaként említette, hogy a kérgezett akácgömbfa hány előírásnak kell megfeleljen.

Gyakorlati észrevételként ajánlotta a résztvevők figyelmébe a nyelvtudás fontosságát, hiszen bár a magyar is hivatalos nyelv, mégis, a tárgyalások angolul folynak. Ugyanígy hangsúlyozta a konferenciákra való részvétel fontosságát, hiszen rengeteg információt és tapasztalatot szerezhetnek a szakemberek. A fapiac megváltozásaként értékelte, hogy míg korábban fahányról beszéltek, ma mindenki famarketinget emleget, el kell adni a fát.

Érdekességeként említette, hogy például a francia erdőtulajdonosok magyar fakitermelő brigádokat keresnek.

Pintér Ottó, az Agrárkamara erdészeti és vadászati osztályának elnöke azt hangsúlyozta, hogy az erdőgazdálkodás a hagyományos mezőgazdasági tevékenységgel szemben több évtizedre kiható, hosszan tartó családi vállalkozás. Felhozta az erdőfenntartási járulék ügyét, ami mindenkit egyformán érint. Az erdőfelújítás akut gondjaként szölt a magas vadlétszámról és a vadkerítések növekvő hosszáról, a becslés problémáiról. Véleménye szerint ezt a gondot az EU-ban feltétlenül meg kell oldanunk.

Solymos Rezső zárszavában többek között elmondta, hogy a vadlétszám az Erdészei Lapok tanúsága szerint legalább százéves gond. A múlt század ele-

jén azt mondták, hogy a Bakonyban elfogy a bükk, és cserjésedni fog, mert a vad lerágja. Aztán szépen kinőtt a vad szája alól és ma azt tartják, hogy sok a bükk a Bakonyban. Itt az ideje, hogy a vadlétszám ügyét végre tisztába tegyünk.

Kiállítás, gépbemutató és terepi program a MEGOSZ 10 éves évfordulóján

A rendezvény szakmai színvonalát emelendő, a szervezők úgy döntöttek, hogy a rendezvény köré szakmai kiállítást és bemutatót is szerveznek.

A kiállításra a térségben jellemző fajok felújításának gépcsoportjait, a feldolgozás helyi problémájára alternatívát kínáló gépeket bemutató cégek jelentek meg. Megtisztelték részvételükkel egyéb, az erdőgazdálkodást általánosságban segítő eszközöket és szakkiadványokat forgalmazókat is.

Az ERDŐSZÖV Rt., házigazda telephelyén kialakított kiállítási területen a hosszas előkészítő munka eredményeképpen az alábbi kiállítók jelentek meg: AGROTECHNIKA KFT., Csongrád
HUDUNA Bt., Budapest
CSIBA KFT., Kőszeg
AGRO-SAT 2000. KFT., Nova
GRUBE KFT.
Szaporítóanyag Termék Tanács
Roznik László-Husquarna
A jól sikerült konferencia után a ké-

ső délutáni órákban került sor a kiállított erdészeti gépek terepi bemutatójára. A terület, a házigazda ERDŐSZÖV Rt. kezelésében lévő magánerdő, mely közelségénél fogva alkalmas volt a terepi bemutató megtartására. Itt a bemutatott gépek bizonyíthatták, hogy nem csak a katalógusokban, hanem a „tő mellett” is jól mutatnak, mi több, kitűnő munkavégzésre képesek. A bemutatón a gépek mindegyike a tőle elvárható teljesítményt produkálta.

A sikeres gépbemutató után a technika bővülékéből a biológia irányába mozdultak a résztvevők, mivel *Bagaméri Gáspár* kitűnő kollégánk bemutatatta a Monor községhatárban lévő, OMMI által fenntartott nyárfajta bemutatóját és összehasonlítását lehetővé tevő kísérleti parcellákat. A területen 27 nyár klónt ismerhettünk meg, illetve fel. A legnagyobb érdeklődést a kimagaslóan jól és egyöntetűen fejlődő „AGATHE-F”, valamint a „TRIPLO” klónok bemutatása váltotta ki.

Az estébe nyúló, szakmailag információdús terepi program után a kitartó érdeklődők az ERDŐSZÖV Rt. telephelyén megérdemelten fogyasztották az ízletes vadvadpörköltet, a frissítőket és megvitatták napi élményeiket.

A nap eseményeit lejegyezték:

Répászkó Miklós
Dr. Sárvári János
Zétényi Zoltán
Tóth Zsolt

FELHÍVÁS

Felhívjuk a MEGOSZ tagságának figyelmét, hogy az elnökség határozata alapján Szövetségünknek a küldöttgyűlés tagjaira vonatkozó a regionális választásokat 2005. április 15-ig meg kell tartani!

Emlékeztetül itt idézzük az Alapszabálynak a küldöttgyűlésre vonatkozó részét:

„IX. Küldöttgyűlés

1. A küldöttgyűlés a tagok összességét képviselő küldöttekből áll, akiket a régiószeretek választanak és delegálnak, öt évre szóló megbízással.

2. Választójoggal felruházott küldött delegálására jogosult:

a) Minden erdészeti integrátor 1 főt
b) Minden legalább 50 hektár erdőterülettel rendelkező erdőgazdálkodó 1 főt

c) Minden térségi szervezet (községi, kistérségi) 100 tagig 1 főt, ezen felül 100 tagonként 1–1 főt.

3. A küldötteket az elnökség küldöttigazolvánnyal látja el.

4. A küldöttgyűlés évente ülésezik, az alábbi napirenddel:

a) Az elnökség beszámolója az előző évről.

b) A felügyelőbizottság beszámolója az előző évről.

c) Az előző évi mérleg elfogadása.

d) Tárgyévi költségvetés jóváhagyása.

e) Tagdíjak megállapítása.

f) Döntés a tagsággal kapcsolatos vitás ügyekben.

g) Minden olyan ügy, amelyet az elnökség a meghívóba felvesz, vagy amelyet a küldöttek legalább egyharmada a küldöttgyűlést megelőzően 15 nappal a naprendre felvenni írásban kér, és nem tartozik a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe.

6. A küldöttgyűlés lebonyolítására egyébként a közgyűlésre vonatkozó szabályok az irányadók.”

Kérjük a fentiek szellemében válasszák meg küldötteiket és a jegyzőkönyveket, illetve a küldöttek

névlstáját és elérhetőségét juttassák el a MEGOSZ Titkárságának!

* * *

Tisztelt MEGOSZ tagok!

Az elmúlt, több, mint egy esztendőben folyamatosan küldtük tagjainknak az Erdészeti Lapokat, amelynek költségeit eddig teljes egészében Szövetségünk állta. Ez az idő elegendő volt, hogy minden tagtársunk megismerje az újságot és a benne megjelenő MEGOSZ Híradó anyagait. A MEGOSZ 2005. január 1-től az Erdészeti Lapok tagjainkhoz eljutó példányainak árát (4000 Ft/példány/év) már csak 50 %-ban tudja fedezni. Ez azt jelenti, hogy azon tagtársaink, akik továbbra is igénylik a lapot, azok évente 2000 forint befizetését vállalják a tagdíjon felül.

Kérjük ezért, hogy aki a jövő évtől továbbra is igényt tart az újságra, az jelezze a Titkárságnak és a 2005. évi tagdíjbefizetésnél az összeget szíveskedjék 2000 forinttal megnövelni.